

PREMIUM

Voor hij het wist, raakte Fokke Stastra (56) diep verstrikt in de tentakels van een religieuze sekte. © Niels de Vries

Fokke stapte na acht jaar uit sekte, maar die vrijheid werd ook een helse nachtmerrie

Het begon ogenschijnlijk onschuldig met Bijbelstudies bij vrienden. Maar voor hij het wist, raakte Fokke Stastra (56) diep verstrikt in de tentakels van een religieuze sekte. Toen hij na acht jaar vol angst, frustratie en verdriet eindelijk durfde te vertrekken, kreeg hij zijn nieuwe leven niet meer op de rit. Na twintig jaar doorbreekt hij nu eenmalig het stilzwijgen, om mensen te waarschuwen en te vertellen wat zo'n sekte-ervaring met je kan doen.

Florine Nesselaar 04-11-23, 18:30 **Laatste update:** 18:54

Hij moest het contact met zijn familie verbreken, keihard werken en zijn zuurverdiende geld afdragen. En hij was altijd bang dat hij 'dood zou neervallen' als hij niet luisterde naar de boodschap van de sekteleider. Maar wat de de 56-jarige Stastra het meest is bijgebleven, is de zin: 'als het zaad je ontgaat, ben je onrein'. Van de sekte moest hij celibatair zijn.

Praten over gedachten aan zelfdoding kan anoniem: chat via 113.nl, bel 113 of bel gratis 0800-0113.

Het leven van Stastra veranderde voorgoed toen hij zich in 1993 als twintiger bij de sekte van Wim Griffioen in Waddinxveen aansloot. Acht jaar later keerde hij terug naar Friesland. Doodziek: met psychoses en stemmen in zijn hoofd. Hij werd opgenomen. Even later volgde de diagnose: paranoïde schizofrenie. Over zijn tijd binnen de sekte kon hij lange tijd niet praten. Nu gaat het beter met Stastra, hij heeft zijn leven na jaren tobben weer een beetje op de rit. Al heeft de acht jaar bij de sekte hem voor altijd getekend. Hoe kon het zo ver komen?

Stastra werd 56 jaar geleden geboren in Heerenveen en groeide op in een hecht gezin. Samen met zijn broertje, tweelingbroer en ouders. Zijn vader, een Friese klokkenschilder, overleed in 1990. Tot die tijd had Stastra nooit iets meegekregen over het christendom. Laat staan de Bijbel gelezen. Het meisje met wie Stastra wilde trouwen, ging met een ander en hij was nog kapot van het verlies van zijn vader.

Dood neervallen

De Fries liet zijn pijn achter in het noorden van het land en vertrok naar Nijmegen om fysiotherapie te studeren. Het tweede jaar van zijn studie ontmoette hij een meisje dat hem over de Bijbel vertelde. Daar wilde hij wel meer over weten en zo belandde Stastra in een Bijbelstudiegroepje. ,,Ik kwam niet meer aan studeren toe. Ik was alleen nog maar bezig met het bestuderen van de Bijbel. De jongen die de lessen gaf, woonde in Wageningen. Op een dag zei hij: 'Je moet onze leider maar eens ontmoeten, Wim Griffioen'. Tot dat moment had ik geen idee dat er een leider was. Ik bestudeerde gewoon de Bijbel, dacht ik", vertelt Stastra.

Hij vertelde me dat ik niet langer zelf moest nadenken, dat zou hij wel voor mij doen

Fokke Stastra

Na een gesprek met de sekteleider veranderde het leven van de onbezorgde Stastra. ,,Hij vertelde me dat ik niet langer zelf moest nadenken, dat zou hij wel voor mij doen. Ik kreeg een glas port met een label 'messias'. Vanaf toen waren we één ziel en zat ik bij de sekte. Ik dacht, hier moet ik zijn. Want wat had het allemaal nog voor zin, als we toch dood gaan? Ja, dat dacht ik. Ik kreeg een warm gevoel als ik de Bijbel las. Ik heb 'm van voor tot achter gelezen."

Eerst moest Stastra alle aardse banden doorsnijden. Hij mocht geen contact meer hebben met zijn familie, waarop hij zo dol was. © Niels de Vries

Maar al snel sloeg de sfeer om. Eerst moest Stastra alle aardse banden doorsnijden. Hij mocht geen contact meer hebben met zijn familie, waarop hij zo dol was. En binnen de kortste keren kreeg Stastra een bepaalde Bijbeltekst voorgeschoteld waarin stond dat een vrouw en man die niet alles geven, dood neervallen. De Fries, die inmiddels naar Waddinxveen was verhuisd, was als de dood dat hij ook dood zou neervallen. ,,Dus ik gaf alles wat ik had. Ik werkte acht jaar lang keihard en gaf alles wat ik verdiende af. Ik werd broodmager, want zelf had ik niets meer.”

De vergeten sekte van Wim Griffioen

De inmiddels in de vergetelheid geraakte naamloze sekte van Wim Griffioen telde in de jaren negentig rond de honderd leden. Hoe dat zo kwam? De ex-boekhouder probeerde in 1981 in Alphen mensen te interesseren voor zijn Bijbellessen en na zijn verhuizing naar Waddinxveen drie jaar later, ging hij daar rustig mee door in zijn nieuwe leefomgeving. Met succes.

Later dat jaar worden de activiteiten van Griffioen ondergebracht in de nieuw opgerichte Stichting Immanuël. De groep begon als een Bijbelstudieclub, maar veranderde na 1993 al snel in een sekte. Met de tijd raakte Griffioen ervan overtuigd dat hij belangrijker was dan de Bijbel.
Hij organiseerde op zondagochtend bijeenkomsten in ’t Trefpunt aan de Stationsstraat in Waddinxveen. Griffioen lachte de beschuldigingen over sektegedrag destijds weg. Wat hij deed zou allemaal ‘heel onschuldig’ zijn.

Het voormalige 't Trefpunt in Waddinxveen waar de sekte van Wim Griffioen in het verleden heeft gezeten. De mannen op de foto komen niet in het verhaal voor. © Pim Mul

Maar de geruchten werden hardnekkiger. De dan circa honderd volgers verklaren hun familieleden ‘dood’, met trieste gezinssituaties tot gevolg. De woorden van Griffioen werden wet. Of de sekte nu nog bestaat, is niet bekend. In 2019 waren naar schatting tientallen mensen nog altijd in de greep van de sekte.

Wel bekend is dat Wim Griffioen nog altijd in Waddinxveen woont, in een huis op een bedrijventerrein. Dat blijkt op een druiligere middag in oktober als hij de deur opent voor een AD-verslaggever. In een groene trui en een lichte spijkerbroek staat hij voor zijn woning. Al snel geeft hij aan geen commentaar te willen geven op het verhaal. Zo snel als hij de deur opende, slaat hij deze ook weer dicht.

Ook mentaal ging het snel bergafwaarts. Als man van 24 wilde Stastra graag trouwen met een vrouw. Maar omdat hij op zijn achttiende ongehuwd

naar bed was geweest met een meisje, mocht hij van de sekte niet meer trouwen. ,,Ik moest celibatair zijn. Alleen als je trouwde, mocht je seks hebben. Maar ik mocht dus niet trouwen omdat ik al eens seks had gehad. Ik zat helemaal vast en het werd steeds zwaarder. Het was mijn doel om te trouwen. Maar dat is nooit meer gebeurd, omdat ik na mijn tijd bij de sekte veel te ziek was.”

Meermaals dacht Stastra eraan om uit het leven te stappen. ,,In Boskoop dreigde ik er eens mee om van de brug te springen. Ik wilde naar de Heer. Maar ik was angstig. In 1996 wilde ik opnieuw niet meer. Het was die acht jaar eigenlijk alleen maar lijden. Een lange lijdensweg.”

Hoewel hij het contact met zijn moeder en jongste broer wist te herstellen, lukt dat niet meer helemaal met zijn tweelingbroer. © Niels de Vries

Eén keer kwamen zijn moeder en tweelingbroer bij Stastra op bezoek in het Groene Hart. ,,Toen was mijn flatgenoot er ook. Ik stond met mijn broer te praten in de rookkamer en even kwam de broederliefde die ik voelde terug. Maar al snel sloeg ik om en sommeerde ik hen te vertrekken. Dat was mij

geleerd. Ik wilde bij Jezus zijn en dat kon niet als ik contact had met mijn familie. Dat had Wim mij geleerd. Hij zei, je hebt het volk van God en je hebt de mensen die daarnaast lopen. Hij had mij onder die laatste groep geschaard. Ik hoorde er niet bij. Tsja, ik geloofde alles gewoon maar en wilde er alles aan doen om er wél bij te horen.”

Brood, pindakaas en een mes

Acht jaar lang leefde Stastra in een nachtmerrie, zo blikt hij terug. Volgens hem werd het steeds grimmiger binnen de sekte. Maar, zo vertelt hij, het is een groot trauma en hij weet niet alles meer wat er gezegd werd. Wel is de manier waarop dingen gebracht werden, hem altijd bijgebleven. In februari van het jaar 2000 stapte de Fries uit de sekte. Toen hij tijdens zijn werk bij een keukenbedrijf in Moerkapelle plots een chauffeur uit Sneek tegenkwam, kreeg hij het gevoel van vroeger terug. Van zijn gelukkige leven in Friesland.

> Meer dan twintig jaar lang had ik stemmen in mijn hoofd, ik werd knettergek. Het begon met geroezemoes. ‘Hier is Wim Griffioen’, begon het dan
>
> Fokke Stastra

,,Ik had het heel ver weggestopt, maar toen ik die wagen zag met ‘Sneek’, ging de knop om. Ik belde mijn moeder op en even later kwam mijn jongste broer mij ophalen. Hij had een grote bus mee voor al mijn spullen. Maar ik had helemaal geen spullen. Alleen brood, pindakaas en een mes. Ik kon niet wachten om weer thuis in Friesland te zijn. Ik wilde op vakantie gaan en trouwen, mijn goede leven in Friesland terug. Maar dat liep heel anders en dat kwam als een harde klap.”

Juist na thuiskomst, brak namelijk de pleuris uit, aldus Stastra in zijn woorden. De eerste maanden na thuiskomst, vanaf februari 2000, lag hij

alleen maar op de bank bij zijn moeder. Hij was broodmager, hoorde stemmen in zijn hoofd van de sekteleider en andere volgelingen en was angstig. In augustus besloot zijn moeder professionele hulp in te schakelen. Stastra werd opgenomen met psychoses en later gediagnosticeerd met paranoïde schizofrenie.

Knettergek

,,Ik had de Bijbel zo goed bestudeerd. Waarom ging het dan toch mis? Ik was zo boos, mijn leven was mislukt en ik was mentaal gesloopt. Meer dan twintig jaar lang had ik stemmen in mijn hoofd, ik werd knettergek. Het begon met geroezemoes. ‘Hier is Wim Griffioen’, begon het dan. Daarna werden het zinnen, het herhaalde zich. Het was zo zinloos, het sloeg nergens op.”

Hiervan kunt u de sekte van Wim Griffioen kennen

In maart 1996 keek het hele land gespannen mee naar geruchten rondom de Waddinxveense sekte. De autoriteiten in Jordanië waren bang dat Wim Griffioen samen met een groep volgelingen op 14 april zelfmoord wilden plegen in de grottenstad Petra. Zij zouden daar samen de ‘de dag des oordeels’ afwachten.

Familieleden vreesden dat de groep het voorbeeld zou volgen van de Sekte van de Zonnetempel. Leden van deze sekte uit verschillende landen stapten in 1994 en 1995 in op rituele wijze uit het leven. Griffioen wuifde de geruchten destijds weg. ,,Misschien gaat de zon op, misschien gaat de zon onder”, vertelde de sekteleider destijds aan De Volkskrant. ,,Dat zien we vanzelf wel.”

Sinds een jaar kan het weer volkomen stil zijn in het hoofd van Stastra. Onder begeleiding van de GGZ woont hij al twee jaar in een eigen gezinswoning in Friesland. Werken wil hij wel, maar dat gaat niet meer door zijn trauma's aan de sekte. ,,Maar ik heb wel mijn moeder terug. Toen ik terugkwam uit Waddinxveen, hoorde ik dat ze borstkanker had gehad. Ze is al 86, maar nog erg goed in haar hoofd. We zoeken elkaar elke dag op. Zij kookt, ik doe de afwas.”

Fokke Stastra: ,,Ik wil gevuld worden met de Heilige Geest en ondertussen doe ik goede dingen. Meer kan ik niet doen. En ik schilder, dat is mijn uitlaatklep.” © Niels de Vries

Hoewel hij het contact met zijn moeder en jongste broer wist te herstellen, lukt dat niet meer helemaal met zijn tweelingbroer, vertelt Stastra. ,,De familie die achterbleef, kreeg ook heel wat voor hun kiezen. En ik zit zelf af en toe op het randje. Dan spookt door mijn hoofd dat het genoeg is geweest. Ik wil soms naar boven. Maar mijn moeder houdt me hier. Ik heb jarenlang antidepressiva geslikt, maar nu hoef ik alleen nog een antipsychoticum te nemen.”

Wat Wim Griffioen precies van hem wilde, kan Stastra nog steeds niet helemaal bevatten. Misschien was het liefde, oppert hij. Misschien geld. De sekteleider leefde van het geld van zijn volgelingen, vertelt de Fries. ,,Er was wel liefde in de sekte, maar er werd ook veel kapotgemaakt. Ik heb ze vergeven, het zijn geen beesten. De Bijbel is een mooi boek, maar je kunt er ook mensen mee stuk maken. Dat gebeurde bij mij. Maar nog steeds lees ik de Bijbel, hoor. Ik wil gevuld worden met de Heilige Geest en

ondertussen doe ik goede dingen. Meer kan ik niet doen. En ik schilder, dat is mijn uitlaatklep.”

Broer van Fokke aan het woord

Boudewijn Stastra bevestigt telefonisch het verhaal van Fokke. De jongere broer van de Fries woont in Spanje, maar ze hebben nog altijd dagelijks contact. Boudewijn geeft aan dat hij perplex stond toen Fokke vertelde over zijn Bijbelstudie. ,,Ik dacht, dat doe je erbij, naast je studie. Maar dat was dus niet zo. Hij vertrok naar Boskoop en acht jaar lang hadden we bijna geen contact. Tot hij na acht jaar het antwoordapparaat van mijn moeder insprak met de vraag of hij naar huis mocht komen.”

Toen Boudewijn arriveerde in Waddinxveen, wist hij niet wat hij zag. ,,Er was niets over van Fokke. Hij woog niet meer dan een zak cement. De overige bewoners probeerden ons tegen te houden, maar we hebben hem meegekregen naar Friesland. Daar liep hij rond als een nerveuze robot, een soort pinguïn. Uiteindelijk heeft hij getekend voor opname. Hij is door diepe dalen gegaan. En dat terwijl hij een heel mooie jeugd heeft gehad. Hij is heel pienter, studeerde. Maar hij is gebrainwasht en kapotgemaakt. Ik herkende mijn broer niet meer.”

Na de thuiskomst van Fokke, bekeek Boudewijn zijn bankafschriften. Hij zag dat er meer dan een half miljoen was afgeschreven in acht jaar tijd. ,,Iedere week werd een vast bedrag van zeshonderd gulden opgenomen. En daar bovenop nog een hele hoop. Nu gaat het beter met hem. Zo lang hij zijn medicijnen heeft, gaat het goed. We hebben iedere dag contact. Dat is belangrijk, want ik wil hem niet nog een keer verliezen. Ik bel niet alleen voor hem, maar ook echt voor mezelf.”

Fokke Stastra: ,,Er was wel liefde in de sekte, maar er werd ook veel kapotgemaakt. Ik heb ze vergeven, het zijn geen beesten.” © Niels de Vries

De Fries liet zijn pijn achter in het noorden van het land en vertrok naar Nijmegen om fysiotherapie te studeren. Het tweede jaar van zijn studie ontmoette hij een meisje dat hem over de Bijbel vertelde. © Niels de Vries

Artikel waar naar wordt verwezen uit 2019:

PREMIUM

Het voormalige 't Trefpunt in Waddinxveen waar de sekte van Wim Griffioen in het verleden heeft gezeten. De mannen op de foto komen niet in het verhaal voor. © Pim Mul

Vergeten sekte in Waddinxveen is een open wond

REPORTAGE **Na een turbulente periode in de jaren negentig raakte de sekte van Wim Griffioen in de vergetelheid. Anno 2019 blijkt de groep gelovigen in Waddinxveen echter nog springlevend. „Mensen hebben hun kinderen al 25 jaar niet meer gezien.''**

Raffi Trapman 30-06-19, 11:55

-
-

Eerst het goede nieuws: de sekte van Wim Griffioen valt op een zeker moment uit elkaar. Vermoedelijk wanneer de leider - wiens leeftijd onbekend is - komt te overlijden. ,,Dan ontstaat er gedoe over zijn opvolging'', voorspelt Miranda Klaver. Zij kan het weten. Als religiewetenschapper en antropoloog, verbonden aan de Vrije Universiteit in Amsterdam, heeft ze van het bestuderen van geloofsgroepen haar dagelijks werk gemaakt.

Daardoor weet ze ook dat er tot aan het overlijden van Wim Griffioen weinig aan zijn sekte te doen is. ,,Je kunt iets proberen wanneer mensen in de ban komen van zo'n gemeenschap. Zitten ze er eenmaal in, dan is het heel moeilijk'', zegt Klaver.

Afwachten dus, maar dat is niet de boodschap waar men in Waddinxveen en omgeving blij van wordt. Naar schatting tientallen mensen zijn nog altijd in de greep van de sekte, met verstrekkende gevolgen voor hun familie.

,,Een vrouw zei mij: het is verschrikkelijk om aan de dood te verliezen, maar erger om aan het leven te verliezen. Je hebt elke dag de hoop dat de telefoon gaat'', vertelt een Waddinxveense dominee die enkele familieleden van de sekte bijstaat. Anoniem, omdat hij de vertrouwensband niet wil beschadigen. ,,Haar kind woont vijf kilometer bij haar vandaan. Zij weet niet eens hoeveel kleinkinderen ze precies heeft. Het heeft een hele persoonlijke impact.''

Haar kind woont vijf kilometer bij haar vandaan. Zij weet niet eens hoeveel kleinkinderen ze precies heeft.

Waddinxveense dominee

Cum laude

Maar laten we beginnen bij het begin. Het is 1981 als ex-boekhouder Wim Griffioen huis aan huis mensen probeert te interesseren voor zijn bijbelstudies. Dat doet hij in Alphen en na zijn verhuizing in 1984 naar Waddinxveen in zijn nieuwe woonomgeving. Hij woont daar in een rijtjeswoning in de nieuwbouwwijk Zuidplas en studeert op dat moment aan de Evangelische Bijbelschool in Doorn. De bijbelstudiegroep is onderdeel van zijn opleiding. Later zal hij zijn studie cum laude afronden, maar nu gaat hij de deuren langs. Met succes.

De eerste bijeenkomsten vinden plaats in huiskamers en de animo blijft toenemen. De groeiende belangstelling maakt dat de financiën een zakelijke aanpak verdienen. Op 7 december 1984 worden zijn activiteiten ondergebracht in de nieuw opgerichte Stichting Immanuël, die volgens gegevens van de Kamer van Koophandel nog altijd zetelt in Alphen. Zelf neemt Griffioen geen zitting in het bestuur. Dat laat hij over aan trouwe volgelingen uit Alphen, Vlaardingen, Ter Aar en later ook uit Leimuiden.

De huiskamers worden in 1986 verruild voor bijeenkomsten in 't Trefpunt aan de Stationsstraat in Waddinxveen. Op zondagochtend komt de bijbelstudiegroep daar samen en wordt er gegeten en naar preken geluisterd. Dat gaat goed tot 1993. Dan steken geruchten de kop op dat de bijbelstudieclub een sekte is geworden. Griffioen lachte die beschuldigingen destijds weg. Wat hij doet is allemaal 'heel onschuldig'.

De geruchten worden hardnekkiger en de bijbelstudiegroep sluit zich meer en meer af. Ongenodigde gasten worden zonder pardon de zaal van 't Trefpunt uitgezet. Mensen die de studies van Griffioen willen volgen, dienen eerst een keuring te ondergaan. En de dan circa honderd volgers verklaren hun familieleden 'dood', met trieste gezinssituaties tot gevolg.

Dominee Arie van der Plas, die destijds predikant was in Waddinxveen, ziet zich in die tijd geconfronteerd met gemeenteleden die het contact verliezen met familie die zich aansluiten bij Griffioen. Met andere predikanten biedt hij steun aan degenen die door een kind, broer of ouder in feite zijn 'dood verklaard'. Hij spreekt in die tijd over een 'niet te peilen leed dat deze opstelling veroorzaakt'.

Zelfmoord

Tot halverwege de jaren negentig geniet de sekte vooral regionaal bekendheid. Dat verandert abrupt wanneer het verhaal de ronde doet dat de leden op 14 april 1996 collectief zelfmoord willen plegen in de grottenstad Petra in Jordanië. Daar zou op die datum de 'opname van de gemeente' plaatsvinden. Ineens is heel Nederland in rep en roer, en de autoriteiten in Jordanië zijn waakzaam.

Nu de sekte van Wim Griffioen onder een vergrootglas ligt, komen er meer verhalen naar buiten. Op verzoek van ex-sekteleden doet de Vereniging voor Nader Onderzoek Rechtspleging (VNOR) onderzoek naar strafbare feiten. De organisatie komt tot de conclusie dat Griffioen zich schuldig maakt aan mishandeling en seksueel misbruik van kinderen. Het is voor de PvdA en de RPF (later opgegaan in de ChristenUnie) reden tot het stellen van Kamervragen. De twee partijen vinden dat de Raad voor de Kinderbescherming in actie moet komen.

Dat onderzoek komt er, maar de uitslag staat haaks op de conclusies van de VNOR. Volgens de Raad voor de Kinderbescherming zijn er geen aanwijzingen dat kinderen in de Waddinxveense geloofsgemeenschap worden misbruikt of mishandeld. Dus wordt de sekte - die op dat moment uit circa zestig gezinnen bestaat - niet in zijn voortbestaan bedreigd.

Wel krijgt de groepering andere tegenslagen te verwerken. Vanwege de negatieve publiciteit zegt de beheerder van 't Trefpunt de huur op. De sekte zwerft een tijd rond en houdt bijeenkomsten bij de Rottemeren, in Bilderdam, Boskoop, Zoeterwoude en Rijnsaterwoude. Uiteindelijk vindt de aanhang van Griffioen onderdak in een hal van een veilingcomplex in Bleiswijk, maar ook daar wordt de groep ten slotte de deur gewezen.

Persoonlijke impact

Wanneer de media-aandacht overwaait, wordt het lange tijd stil rond de sekte. Sterker nog, veel mensen weten niet meer van het bestaan af. Totdat recent tenminste één jongeman de groep verlaat. Hij krijgt professionele hulp om zijn leven op orde te brengen. Ook duiken op internet

dit jaar berichten op van familieleden die informeren naar de situatie van bepaalde personen binnen de sekte. De groepering blijkt nog springlevend, al zijn de omvang en vorm onduidelijk. Bij Stichting Immanuël wordt geen telefoon opgenomen en op verzoeken om terug te bellen wordt niet gereageerd.

Miranda Klaver, antropoloog. © VU Amsterdam

,,In de kerkelijke gemeente speelt het geen rol meer. Alleen in het pastoraat merk je de persoonlijke impact'', zegt de Waddinxveense dominee. ,,Nee, hier worden we niet in opgeleid. Wel krijg je enkele colleges over sektes en

hoe het ongeveer werkt. Maar dat is ver van je bed. Dus luister ik naar hun verhaal.‘’

En die verhalen zijn hartverscheurend. ,,Ik sprak een mevrouw van rond de 80 die haar dochter al 25 tot 30 jaar niet meer heeft gezien. Ze heeft allerlei pogingen gedaan. Ze ging naar haar huis toe of wachtte bij het schoolplein. Wanneer ze elkaar waarnamen, draaide de ander zich om en liep weg. Dat is dan heel pijnlijk. De bloedband tussen een moeder en dochter is misschien wel het intiemste dat er is. Hoe bestaat het dat iemand daar tussen kan komen?‘’

De buitenwereld kan dat moeilijk begrijpen, zegt ook Miranda Klaver. ,,Vergeet niet: die mensen krijgen er ook iets voor terug, anders zouden ze zich niet bij de groep aansluiten. Los van misbruik dat ook vaak voorkomt, zijn het hele warme gemeenschappen. Mensen worden gezien, krijgen hulp en voelen zich heel speciaal. Ze hebben deel aan de waarheid over hoe de wereld echt is en wat er in de toekomst staat te gebeuren."

Vatbaar

Waddinxveen is een gemoedelijk dorp met een grote kerkelijke gemeenschap waarin men omziet naar elkaar. Dat juist hier de sekte van Wim Griffioen voet aan de grond kreeg, houdt de dominee bezig. ,,Dat triggert mij", zegt hij. ,,Dit gebeurde bij een bijbelstudiegroep. Daar ben ik alerter op. Ik besef dat er een zeker risico in schuilt. En ik let op de rol van leiders. Mensen zijn vatbaar voor het geestelijk gezag van iemand. Ik probeer ook mijn eigen positie te relativeren. Ik wil voorkomen dat ik trekken krijg van zo'n leider."

Zijn zorgen over de sekte maken niet dat de dominee de vrijheid van zijn gelovigen aan banden legt. ,,De christelijke traditie heeft juist altijd het zelfstandig nadenken gestimuleerd. Het stond zelfs aan de basis van de universiteiten in ons land. De traditie van de islam kent dat zelf denken bijvoorbeeld veel minder. Maar die sekte van Griffioen is dus één van de uitwassen van die vrijheid. In naam van God wordt bij mensen schade aangericht. Dat is tragisch."

Verlaten

Hoe de situatie nu is met de sekte van Wim Griffioen is onduidelijk. Niemand weet of en waar zijn volgelingen samenkomen en hoeveel het er nog zijn. Ook gaat het gerucht dat Griffioen zelf niet langer in Waddinxveen woonachtig is.

Feit is dat zijn dochter Rachel in 2006 de sekte heeft verlaten. ,,Ik heb zo nu en dan nog wel eens 'zakelijk' contact met mijn vader en soms een paar anderen uit de gemeenschap, maar heb ze nooit meer gezien", schrijft zij eerder dit jaar in een forum op internet. ,,Ik heb dit alles achter me gelaten, maar ik hoop voor een ieder dat ze ergens rust kunnen vinden."

Voor de familie van sekteleden zit er niets anders op dan afwachten totdat de groep uit elkaar valt. ,,De vraag die altijd bij mensen opkomt is: moet de overheid hier niet tegen optreden? Maar de huidige regelgeving, de huidige wetten voorzien er prima in om in te grijpen als er iets misgaat", zegt Miranda Klaver.

Dat familie 'dood' wordt verklaard en overheidsinstanties zoveel mogelijk worden vermeden, betekent simpelweg niet dat de sekte de wet overtreedt. ,,Het past in alle kenmerken van hele besloten groepen. Die keren zich af van de wereld. De leden worden geïsoleerd. Het is wij tegenover de wereld."

Voor - inmiddels - emeritus predikant Arie van der Plas is alleen de herinnering aan de sekte nog levend. Hij zegt: ,,Het was een groep uit de gereformeerde gemeente die hervormd was geworden. Ze begonnen een bijbelstudiegroep en kozen langzaam hun eigen weg onder leiding van Wim Griffioen. Het laatste wat ik hoorde was dat ze waren uitgeweken naar Bleiswijk. Bij wat ik toen wist, is niets nieuws gekomen. Het voltrekt zich allemaal in volstrekte stilte.‘’